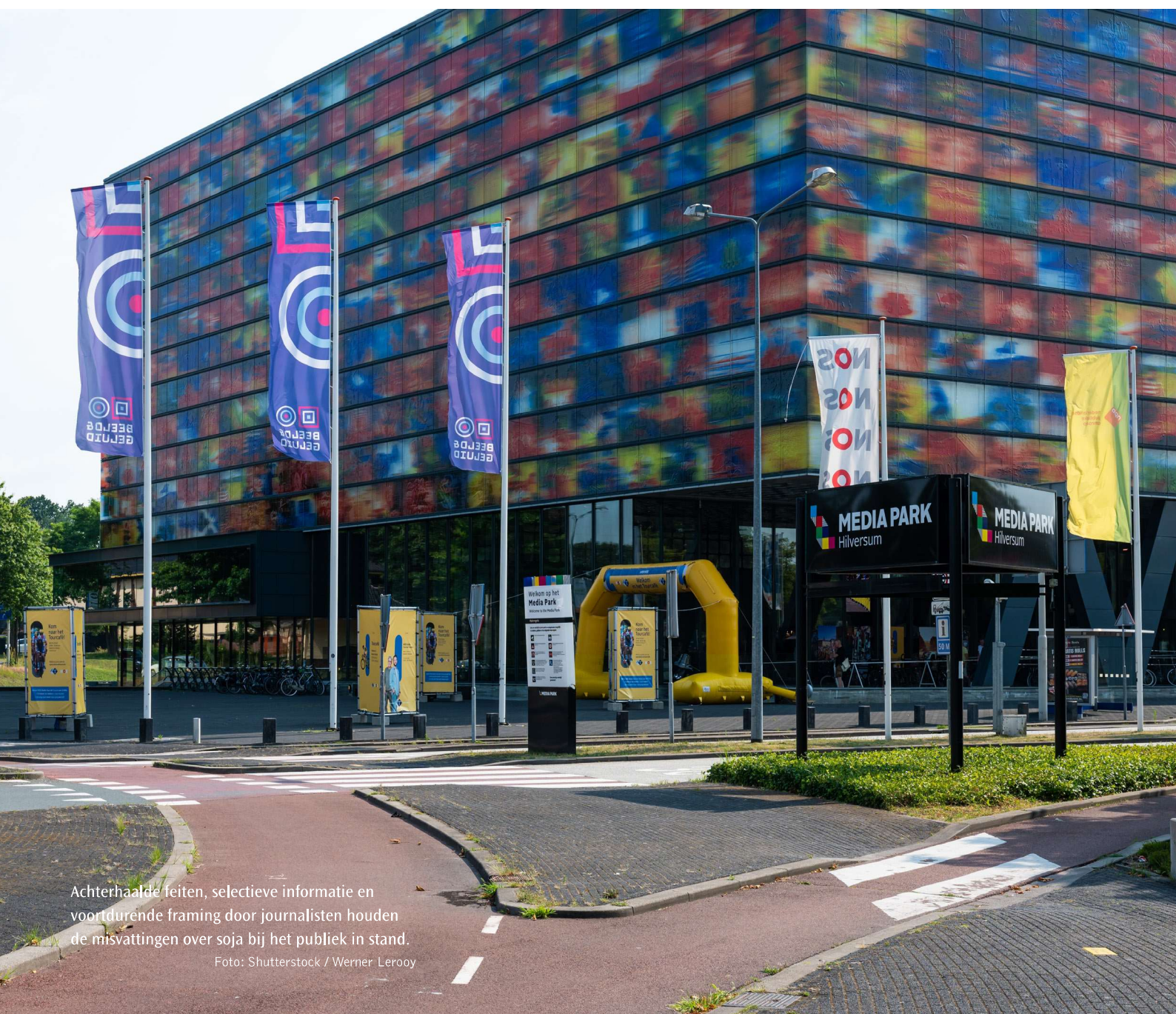

Soja blijft de gebeten

De onkunde over het gebruik van soja door de Nederlandse veehouderij blijft hardnekkig. Achterhaalde feiten, selectieve informatie en voortdurende framing in de media houden die onkunde bij het grote publiek in stand. De driehoek Mediapark-Binnenhof-Grachtengordel blijft uit onkunde of omdat het niet in hun wereldbeeld past, positieve nuances over soja en de veehouderij ontkennen.

Achterhaalde feiten, selectieve informatie en voortdurende framing door journalisten houden de misvattingen over soja bij het publiek in stand.

Foto: Shutterstock / Werner Lerooy

hond in de media

Soja en ontbossing

Het gebruik van soja staat in een kwaad daglicht omdat het grootste deel van de geïmporteerde soja uit Zuid-Amerika komt en wordt geassocieerd met ontbossing. Hierbij wordt echter voorbijgegaan aan het feit dat de Nederlandse diervoederindustrie ambitieuze doelen heeft gesteld om de duurzaamheid van soja-inkoop te verbeteren. Zij gebruiken uitsluitend gecertificeerde duurzame soja, zoals RTRS (Round Table on Responsible Soy) en ProTerra-gecertificeerde soja. Deze certificeringen waarborgen dat de soja wordt geproduceerd met respect voor mens en milieu, waarbij ontbossing wordt voorkomen en arbeidsrechten worden beschermd.

Ook veel import en export van cacao en palmolie

Nederland is niet alleen de grootste importeur in de EU van soja, maar ook van andere ontbossingsgevoelige producten zoals cacao en palmolie. In tabel 1 staan de bestemmingen van Nederlandse import van goederen met risico op ontbossing weergegeven. De cijfers zijn uitgedrukt in miljarden euro's. De grootste importwaarde heeft hout. Soja heeft van de goederen relatief de laagste waarde, maar is in volume wel het grootste. Een groot deel van de import wordt direct weer uitgevoerd, wat per eenheid een relatief lage waarde heeft. Daarnaast wordt een belangrijk deel van de geïmporteerde goederen be- en verwerkt, waardoor de waarde hoger wordt. Van alle geïmporteerde ontbossingsgevoelige gewassen wordt het overgrote deel weer uitgevoerd.

De import en export van ontbossingsgevoelige gewassen. Bron: CBS, 2023

	Wederuitvoer (mld euro)	Export na verwerking in Nederland (mld euro)	Blijft in Nederland (mld euro)
Hout(producten)	3,29	3,4	6,16
Cacao(producten)	1,41	0,63	0,46
Palmolie(producten)	0,4	1,48	0,44
Rund(producten)	0,52	0,56	1,01
Soja(producten)	0,45	1,09	0,32
Koffie	0,3	0,32	0,5

Nederland gebruikt minder dan 0,5 % van de wereldproductie van soja

Het hardnekkige frame is dat Nederland met 1,5% van de wereldproductie de grootste soja-importeur van de EU is en daarmee verantwoordelijk zou zijn voor veel ontbossing, zoals het Wereld Natuur Fonds stelt. Hoewel dit op zichzelf klopt, wordt 83% van de import weer geëxporteerd. Het Nederlandse gebruik is 1,75 miljoen ton, wat minder is dan 0,5% van de wereldproductie, terwijl China meer dan 60% van die productie importeert. Volgens het CBS daalde de import van soja in 2022 ten opzichte van 2002 met 21%.

Factchecker in de fout

Staf heeft eerder uitingen over soja in de media op juistheid beoordeeld. Een voorbeeld daarvan was de uitzending Op1 waarin de uitspraken van staatssecretaris Rummenie over sojafaiten als fictie werden beschouwd, terwijl dit onterecht was. De factcheck is te lezen op de Staf-website: stichtingagrifacts.nl/factchecker-op-1-beoordeelt-soja-uitspraken-rummenie-onterecht-als-fictie.